

HINTALOVON

Pro Bono Gyermekjogi Központ

A helyzet rövid leírása:

Egy apa kereste fel Alapítványunkat azzal, hogy egy riporter azzal kereste meg, hogy a volt felesége történetén keresztül bemutatja a gyermekelhelyezéssel kapcsolatos buktatókat, problémákat. A műsorban a felek válásával, valamint a gyermekelhelyezéssel kapcsolatos interjúk kerültek volna közreadásra. Az apa a közös gyermek jogainak érvényesítéséért és támogatásáért fordult a Gyermekjogi Központhoz.

A műsor készítőit a következőkről tájékoztattuk:

Hangsúlyoztuk, hogy Alapítványunk gyermekjogi megközelítést alkalmaz, mely szerint függetlenül attól, ki keres fel minket, mi az ügyben érintett gyerekek érdekeit képviseljük. Ennek megfelelően, a gyerekek jogait, szükségleteit az általa leírt helyzetben az alábbiak szerint tudtuk értékelni:

Az **ENSZ** gyermek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény (**Gyermekjogi Egyezmény**; 1991. évi LXIV. törvény) 18. cikke rögzíti, hogy a Magyar Állam (és annak bíróságai, szervei és egyéb hatóságai) minden erejükkel azon lesznek, hogy biztosítsák gyermekek nevelésének és fejlődésének jogát, valamint a gyermekek mindenképp felett álló érdekében biztosítását.

Magyarország Alaptörvényének XVI. cikk (1) bekezdése leszögezi továbbá, hogy *„minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz”*.

Az Alapítvány álláspontja szerint a kiskorú gyerek egészséges fejlődéshez való joga egyértelműen sérül, amennyiben a gyermek szüleinek válásával és a gyermekelhelyezésével kapcsolatos interjúkat a TV műsor közreadja. Ezen nem változtat az a tény sem, ha a riporter felajánlotta, hogy az apa is elmondhatja a saját megértését és véleményét a válásról és a kapcsolódó gyermekelhelyezési perről.

Önmagában az interjú ugyanis alkalmas arra, hogy a gyermek fejlődését alapvetően és negatívan befolyásolja. A TV műsor lényegében valamennyi háztartásban fogható, így nagy a valószínűsége, hogy a gyermek osztálytársai, barátai és ismerősei azt megismerjék. Ráadásul a műsor a sugárzást követően az interneten is elérhető, így amennyiben csak egyetlen ismerős látja a műsort, valamennyi barát, rokon, osztálytárs megismerheti.

A gyermek szüleinek válása és a gyerek elhelyezésének a rendezése kizárólag a szülőkre és az érintett gyerekekre tartozik. A perekkel és a családdal kapcsolatos bármilyen információ olyan személyes adat, amely felett egyedül egyik érintett sem rendelkezhet. Az Alapítvány osztotta az apa álláspontját abban a kérdésben, hogy a „családi szennyes kitergetése” jelentősen megviselné a gyermeket és veszélyeztetné a gyermek egészséges fejlődését: olyan szorongások és komplexusok alakulhatnak ki ennek hatására, amelynek akár a gyerek egész életére kihathatnak.

Természetesen az Alapítványnak nem célja a szólásszabadság – szintén az Alaptörvényben rögzített – indokolatlan korlátozása. Az ENSZ Gyermekjogi Egyezménye alapján azonban egyértelműen akként rendelkezik, hogy amennyiben a gyermek Egyezményen (és az Alaptörvényben) rögzített érdeke kerül konfliktusba más alapjoggal, úgy a gyermek mindenk felett álló joga megelőzi a másik alapjogot.

A fentiek alapján kértük a műsor készítőit, hogy tartsák tiszteletben a kiskorú gyerek Alaptörvényben, továbbá az ENSZ Gyermekjogi Egyezményében biztosított mindenk felett álló jogát és az anyával készített interjút ne közöljék. Kértük, hogy abban az esetben, ha az interjú közzétételének elmaradása nem lehetséges műsorszerkesztési (vagy más) okból kifolyólag, az interjút oly módon tegyék közzé, hogy abban a gyermek neve illetve képmása ne jelenjen meg, továbbá az interjú alapján se lehessen gyermek személyére következtetni (így kértük, hogy az anya vezetéknevét ne tegyék közzé, illetve a gyermek neve helyett egy fiktív nevet használjanak).

Végezetül felhívtuk a műsorkészítők figyelmét arra is, hogy az interjú közlése – amennyiben abban a kiskorú gyermek képmása megjelenik, vagy neve elhangzik, illetve, ha a műsorból a gyermek személye kiderül –, súlyos személyiségi jogi kérdéseket is felvet különösen arra tekintettel, hogy a szülői felügyeleti jog kizárólagos gyakorlója a hozzájárulást a közléshez nem adta meg (sőt, az ellen kifejezetten tiltakozott).